

ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ПЕТРА ПОРОШЕНКА

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянута динаміка політичної кар'єри П.О.Порошенка. Аналізуються передумови його становлення як політичного лідера та державного діяча. Дана оцінка результатам діяльності П. Порошенка на посаді Президента України.

Ключові слова: політична кар'єра, політичний істеблїшмент, політичний імідж, Президент, Помаранчева революція, Євромайдан.

Abstracts

The dynamics of political career Petro Poroshenko . Analyzes the conditions of its emergence as a political leader and statesman. The evaluation results of P. Poroshenko for the post of President of Ukraine.

Keywords: political career, political establishment, political image, President, Orange revolution, Euromaidan.

Петро Олексійович Порошенко — один із багатьох суб'єктів українського політикуму, котрий прийшов в політику з великого бізнесу. Але на відміну від своїх колег по цеху (олігархату) він зумів піднятися на вершину політичного Олімпу. На це є як суб'єктивні, так і об'єктивні причини. Петро Порошенко вигідно відрізняється від абсолютної більшості українських політиків якісною освітою, закінчивши елітний факультет міжнародних відносин Київського університету ім. Т. Г. Шевченка, причому із відзнакою. Тобто в його випадку освіта та освіченість є синонімами. Вільне володіння ним англійської мови, набуте в стінах альма-матер, стало ледь не його візитівкою як політика. До гарної освіти додалися певні риси його характеру, котрі сприяли формуванню Порошенка як ефективного та успішного політика. Це, з одного боку, амбітність, енергійність, цілеспрямованість, з іншого — комунікабельність, гнучкість, вміння та здатність йти на компроміси.

До великої політики Петро Порошенко прийшов у віці Христа — 33 роки, що певною мірою можна назвати символічним. Він став народним депутатом по мажоритарному округу № 12 м. Вінниці, де володів кондитерською фабрикою і був добре відомий вінничанам не лише як успішний бізнесмен, але й як меценат. Прикметно, що він переміг свого конкурента — теж відомого у Вінниці бізнесмена В. Скомаровського з перевагою у мізерні 58 голосів [1]. Відтоді саме Вінниця вважається політичною вотчиною П. Порошенка, а мільйони українців помилково його вважають вінничанином. Але саме наше місто дало путівку у велику політику майбутньому Президенту України (до слова, не випадково, що свою переможну президентську кампанію Порошенко символічно розпочав у Вінниці). Вінницький трамплін виявився вельми результативним. Молодий народний депутат дуже швидко освоївся на печерських пагорбах і зайняв одне із чільних місць серед українського політичного істеблїшменту. Його стрімка політична кар'єра у одних викликала захоплення, у інших — заздрість. Проте аж ніяк цю кар'єру не можна порівняти із прямою, застеленою трояндами доріжкою. Вона була суперечливою й далеко не послідовною. Протягом кар'єри П. Порошенко не один раз радикально змінював вектор свого політичного курсу. І ця кар'єра була далеко не бездоганною, однозначною й доволі суперечливою. Порошенко був одним із засновників партії регіонів, про що зараз, звісно, не бажає згадувати. Він був помічений у тісних зв'язках із сумнозвісною СДПУ(о) та її одіозним лідером В. Медведчуком. В подальшому він став одним із найближчих соратників В. Ющенка й провідних діячів Помаранчевої революції Проте дуже скоро після обрання В. Ющенка Президентом яскравий

образ одного із лідерів Майдану перетворився на сумнівний образ «любого друга» [2]. Запекла боротьба за «місце під сонцем» із вчорашньою соратницею Ю. Тимошенко теж не надала йому політичних та іміджевих дивідендів. Нарешті, Порошенко «засвітився» участю в «януковичському» уряді Азарова. Однак, згодом перейшов в опозицію до цієї антиукраїнської влади. Ці політичні «гойдалки» Порошенка його прихильники кваліфікують як політичну гнучкість, наголошуючи на тому, що політика — це мистецтво компромісу. Його опоненти та вороги кваліфікують це як політичний конформізм, безпринципність та флюгерство. Хай там як, але Петро Порошенко — один із небагатьох вітчизняних політиків, хто має такий потужний політичний послужний список: народний депутат чотирьох скликань, член ради Нацбанку України, секретар РНБО, міністр закордонних справ, міністр економічного розвитку та торгівлі. Тобто за неписаними законами жанру він пройшов усі кар'єрні сходинки й мав усі формальні та реальні підстави претендувати на найвищі щаблі політичного Олімпу.

І його зірковий час прийшовся на трагічний 2014 рік найскладніший час в новітній історії України. Хоча ще восени 2013 його рейтинг як ймовірного кандидата у Президенти був мінімальним і він був десь у другому-третьому ешелоні претендентів на найвищу посаду в державі. Однак бурхливі й трагічні події зими 2013-2014 радикально змінили політичну ситуацію як в цілому в країні, так і в персональній політичній долі П. Порошенка. Саме революційний Євромайдан вивів його в коло найпопулярніших та впізнаваних опозиційних політиків. І хоча Порошенко певною мірою був у тіні формальних лідерів опозиції — В. Кличка, А. Яценюка та О. Тягнибока, його систематична присутність на сцені Майдану додавала його політичного іміджу. Найяскравішим моментом цих буремних часів для Порошенка, безумовно, стали події 1 грудня 2013 р. на вул. Банковій біля Адміністрації Президента, коли він виявив особисту рішучість та мужність (епізод із бульдозером дуже нагадав історію Б. Єльцина на танку під час путчу 1991 р.) Після цього імідж Порошенка набув певної харизматичності. І у драматичній ситуації, яка на той час склалась на теренах української держави, образ цього політичного діяча максимально відповідав запитам виборця саме на рішучого й в той же час компромісного президента. Адже поміркованість, гнучкість та відсутність радикальних заяв, а також відсутність значного негативного рейтингу створили йому імідж компромісної фігури, яка влаштовує виборців усієї країни — Заходу, Центру й навіть Сходу та Півдня. Порошенко не позиціонував себе ні до жодної політичної партії, що вказувало на його політичну незаангажованість та самостійність, що для багатьох виборців є вельми важливим. На руку Порошенку також грав його імідж кваліфікованого досвідченого економіста й управлінця. І за якихось декілька місяців Порошенко став незаперечним лідером симпатій виборців та головним претендентом на посаду Президента. Зрештою, Порошенко отримав більш, ніж переконливу перемогу, отримавши 54% голосів українців [3].

Неабияка роль у цьому належить дуже вдалому політтехнологічному ходу, коли виборців переконували в тому, що саме вибори в один тур приведуть до припинення війни на Донбасі. Тобто, Порошенко йшов на вибори як Президент миру. А прагнення до миру об'єднувало усіх українців — від Ужгорода до Старобільська і від Чернігова до Ізмаїлу. На жаль, тоді вже не йшлося про Луганськ, Донецьк та Крим. Порошенко став першим в історії України Президентом, котрий переміг в усіх областях України.

Отже, посаду Президента Порошенко здобув у надскладний час. Війна на Донбасі, окупація Криму, економічна криза, різке падіння рівня життя спонукали на рішучі дії. Та вагомих важелів у Президента, на жаль, не було. За майже ніж 2 роки його каденції ситуація не покращилась. Важко знайти хоча б маленькі перемоги чи успіхи нової української влади. Натомість помилок чи невдач є занадто багато. Триває (хоч і не так активно) війна на Донбасі, яка сором'язливо названа АТО. Повернення Криму відкладено на невизначений час. Власне, про нього вже майже не згадують. Економічна криза посилюється, гривня стрімко

котиться донизу, населення зубожіє, реформи гальмуються. Порошенко став Президентом завдяки Майдану, котрий вимагав повалення бандитсько-олігархічної влади. Натомість, олігархічний режим зберігся, бандити не в тюрмах, кати Майдану не покарані, колишні регіонали-соратники Януковича сидять у Верховній Раді, а деякі активісти Євромайдану — у СІЗО, кондитерська фабрика, що працює в країні агресора, досі не продана. Порошенко наступив на ті ж граблі, що і його кум В. Ющенко

у 2005 році: втягнувся в боротьбу із прем'єр-міністром за те, хто є головнішим у цій країні. На додаток, майже за лекалами В. Ющенка оточив себе «любими друзями — 2» (Ложкіним, Кононенко, Березенком) [4]. Очевидне дежа-вю. Натомість, Порошенко повторює шлях Януковича — прагне зробити ручним парламент. Також, як й у Януковича був кишеньковий спікер (саме спікер, а не голова) Верховної Ради А. Рибак, так і Порошенко має кишенькового В. Гройсмана. Як і Янукович, Порошенко прагне контролювати коаліцію. Навіть свого сина, як і Янукович, провів у парламент. Хіба що із різницею, що Янукович-молодший пройшов до ВР за списками партії регіонів, а Порошенко молодший пройшов по батьківському 12-му мажоритарному округу. Безумовно, як надзвичайно розумна людина, Петро Порошенко неп може не розуміти очевидну істину — депутатство його сина шкодить його іміджу Президента. А імідж цей за 2 роки дуже затьмарився. Порошенко все більше нагадує «пізнього» Горбачова, якого палко підтримували на Заході і від якого вже втомились громадяни СРСР. Порошенко своєю освіченістю, гарними манерами, красномовністю, емоційністю, безпосередніми та щирими проявами людяності викликає симпатію за кордоном та ще у певної частини українців. Однак за гарними, полум'яними промовами люди не бачать хоча б якихось конкретних результатів та позитивних змін. Однією солодкою казкою про гіпотетичний безвізовий режим ситим не будеш. І за стрімкістю падіння підтримки населення Порошенко дуже схожий на своїх попередників — Ющенка та Януковича. І хоча рейтинг чинного Президента й досі найвищий серед українських політиків, але немає ніяких гарантій того, що він не завершить свій політичний шлях точно так безславно, як Ющенко чи, не дай Боже, так ганебно, як Янукович. Хоча у багатьох українців й досі жевріє надія, що Петро Олексійович Порошенко увійде в історію як Президент-реформатор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. А. Вольф «Трагичная фигура» украинской политики. История одной эволюции. — 2000. 19 декабря 2003 г.
2. В. Чивокуня, Т. Ніколаєнко, "Любі друзі" — Ющенко: чао, бамбіно, сорри —Українська правда, 13 листопада 2006 р.
3. <http://www.cvk.gov.ua/vp2014/wp300pt001f01=702.html>.
4. Т. Хуторный. «Любі друзі» Порошенко.— Мысли , 8 июля 2015 г.

Віктор Васильович Кавка — канд. істор. наук, доцент кафедри суспільно-політичних наук, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Марія Юрїївна Москвічова — студентка групи 4Е-126, факультет електроенергетики та електромеханіки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: 123.88.123@mail.ru.

Viktor V. Kavka — Cand. Sc. (History), Assistant Professor of Department of Social and Political Sciences, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Mariya Y. Moskvichova —Faculty for Power Engineering and Electrical Mechanics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: 123.88.123@mail.ru.